

Musiikkialan perustutkinto

– musiikin ja
pianonvirityksen
osaamisalat

Osaamisen arvioinnin
toteuttamissuunnitelma

HELSINGIN
KONSERVATORIO
Rohkeasti klassinen

Sisällysluettelo

1. Perustiedot	3
1.1 Koulutuksen järjestäjä ja yhteystiedot	
1.2 Tutkinto ja osaamisalat sekä tutkinnon osat	
1.3 Arvioinnista ja arviointisuunnitelmasta tiedottaminen	
2. Aiemmin hankitus osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen	6
2.1 Kokonaiset ammatilliset tutkinnon osat	
2.2 Ammatillisten opintojen tutkinnon osaa pienemmät kokonaisuudet	
2.3 Ammatillisiin tutkinnon osiin sisällytettävät valinnaiset lukio-opinnot tai muut jatko-opintovalmiuksia tukevat opinnot	
2.4 Yhteisten tutkinnon osien osa-alueet	
3. Osaamisen osoittamisen suunnittelu	8
3.1 Näyttöympäristöjen valinta	
3.2 Näytön sisällön suunnittelu	
3.3 Muu osaamisen osoittaminen	
3.4 Osaamisen arvioijien valinta ja nimeäminen	
3.5 Osaamisen osoittamisen henkilökohtaistaminen (HOKS)	
3.5.1 Ohjaus, tuki ja erityinen tuki	
3.6 Yhteistyö opiskelijan, työelämän ja muiden tahojen kanssa	
3.7 Palaute osaamisen kehittämisestä opintojen aikana	
3.7.1 Opiskelijan valmiuksien (valmius näyttöön) varmistaminen ennen näyttöä	
3.7.2 Palautteen antaminen näytön jälkeen	
4. Osaamisen arvioinnin toteutus ja arvioinnista päättäminen	11
4.1 Osaamisen arvioijien perehdyttäminen	
4.2 Osaamisen arviointi näytössä	
4.3 Osaamisen arviointi muussa osaamisen osoittamisessa	
4.4 Opiskelijan itsearviointi	
4.5 Arvioinnista päättäminen	
4.6 Osaamisen arvioinnin ja arviointipäätöksen dokumentointi	
4.6.1 Arviointiaineiston säilyttäminen	
4.7 Tietojen siirto kansalliseen opintosuoritus- ja tutkintotietorekisteriin (KOSKI)	
5. Arvioinnin uusiminen	13
6. Arvosanan korottaminen	13
7. Arvioinnin tarkistaminen	14
8. Arvioinnin oikaisu	14
9. Todistus tutkinnon suorittamisesta, tutkinnon osan suorittamisesta tai todistus opiskelijan osaamisesta	14
10. Salassapito ja tietosuoja	14
11. Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelman seuranta, arviointi ja parantaminen	15
12. Asiakirjan laatimisessa käytetyt ohjeet	15

21.5.2025 Helsingin Konservatorion johtokunnan hyväksymä.

Arviointisuunnitelma

Tämä osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelma (arviointisuunnitelma) on osa Helsingin Konservatorion laadunhallintajärjestelmää. Se on laadittu Opetushallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti ja sisältää koulutuksen järjestäjän päättämät toimintatavat ja menettelyt Helsingin Konservatoriossa annettavan musiikkialan ammatillisen koulutuksen tuottaman osaamisen arvioinnin toteuttamiseen.

Tätä arviointisuunnitelmaa käytetään 1.8.2025 alkaen.

1. Perustiedot

1.1 Koulutuksen järjestäjä ja yhteystiedot

Helsingin Konservatorion Säätiö sr. vastaa Helsingin Konservatoriossa järjestettävästä musiikkialan toisen asteen ammatillisesta koulutuksesta. Musiikkialan perustutkintokoulutus järjestetään seuraavilla osaamisaloilla:

Musiikkialan perustutkinto 180 osp:

- Musiikin osaamisala, muusikko
- Pianonvirityksen osaamisala, pianonvirittäjä

Yhteystiedot

Helsingin Konservatorio
Ruoholahdentori 6
00180 Helsinki

Toimisto konservatorio@konservatorio.fi , puhelinvaihtel 09 5860 580

Rehtori Hanna Repo-Nikkanen, p. 050 564 3586, hanna.repo-nikkanen@konservatorio.fi

Apulaisrehtori Pia Kärjes-Peltola, ammatillisen koulutuksen yhteyshenkilö
p. 050 309 2420 pia.karjes-peltola@konservatorio.fi

Lehtori Jarkko Björknäs, pianonvirityksen osaamisalan vastuhenkilö
p. 040 488 0340, jarkko.bjorknas@konservatorio.fi

1.2 Tutkinto ja osaamisalat sekä tutkinnon osat

[Musiikkialan perustutkinnon](#) tutkinnon laajuus on 180 osaamispistettä. Tutkinto muodostuu ammatillisista tutkinnon osista (145 osaamispistettä) ja yhteisistä tutkinnon osista (35 osaamispistettä). Ammatillisista tutkinnon osista pakollisia on 100 osaamispistettä ja valinnaisia 45 osaamispistettä. Tutkinnon osien alta löytyy ammattitaitovaatimukset ja ammattiosaamisen näyttöjen arviointikriteerit.

Musiikin osaamisala 180 osp	Pianonvirityksen osaamisala 180 osp
Ammatilliset tutkinnon osat 145 osp	
Pakolliset tutkinnon osat 100 osp	
Musiikkialan toimintaympäristössä toimiminen 15 osp	

Musiikin esityskokoonpanossa toimiminen 30 osp	Pianon virittäminen 30 osp
Instrumenttitaitojen kehittämisen ja musiikin esittäminen 30 osp Musiikin hahmottaminen ja musiikkiohjelmiston valmistaminen 25 osp	Pianonviritystehtävissä toimiminen 30 osp Pianon huoltaminen 25 osp
Valinnaiset tutkinnon osat 45 osp	
Solistina toimiminen 15 osp	Pianon peruskorjaaminen 15 osp
Yhtyeen, kuoron tai orkesterin jäsenenä toimiminen 15 osp	Flyygelin peruskorjaaminen 15 osp
Sovittaminen ja soitintaminen 15 osp	Flyygelin huoltaminen 30 osp
Säveltäminen 15 osp	Yritystoiminnan suunnittelu 15 osp
Musiikin esityskokoonpanon johtaminen 15 osp	Yrityksessä toimiminen 15 osp
Musiikkialan esityksen tai tapahtuman toteuttaminen 15 osp	
Kansainvälisessä työympäristössä toimiminen 15 osp	
Huippuosaajana toimiminen 15 osp	
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa / 5–15 osp Tutkinnon osa tai osat sisältävät työelämän paikallisten tarpeiden mukaista osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin ammatillisissa tutkinnon osissa.	
Liedpianismi 5 osp Balettisäestys 10 osp Sivuinstrumentti 5 osp Cembalon huoltaminen ja virittäminen 10 osp	Pianon koneiston rakentaminen 15 osp Pianonvirittäjänä musiikkiliikerympäristössä toimiminen 15 osp Pianonvirittäjänä musiikkioppilaitosympäristössä toimiminen 15 osp Flyygelin koneiston rakentaminen 15 osp Tarkan kosketuksen suunnittelu 5 osp
Tutkinnon osa toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta / 5–15 osp Tutkintoon voi valita tutkinnon perusteissa määritellyn ammatillisen tutkinnon osan tai osia toisesta ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon perusteesta.	
Korkeakouluopinnot / 5–15 osp Tutkinnon osa sisältää ammatillista osaamista tukevia korkeakouluopintoja.	
Yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia tukevia tutkinnon osia 1–25 osp	
<u>Yhteiset tutkinnon osat 35 osp</u>	

<u>Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen 11 osp</u> Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä Toiminta digitaalisessa ympäristössä Taide ja luova ilmaisu
<u>Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen 6 osp</u> Matematiikka ja matematiikan soveltaminen Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen
<u>Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen 9 osp</u> Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen Työelämässä toimiminen Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen Kestävän kehityksen edistäminen
Yhteisten tutkinnon osien valinnaiset osaamistavoitteet 9 osp Yhteisten tutkinnon osien valinnaiset osaamistavoitteet voivat olla tutkinnon perusteissa määrättyjä tai koulutuksen järjestäjän päättämiä muita valinnaisia osaamistavoitteita, jotka tukevat kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä tavoitteita. Valinnaisiin osaamistavoitteisiin voidaan sisällyttää myös opiskelijan aiemmin hankkimaa osaamista, joka tukee kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä osaamistavoitteita.
Viestintä- ja vuorovaikutusosaamisen laajuus on vähintään 11 osaamispistettä, matemaattis-luonnontieteellisen osaamisen laajuus on vähintään 6 osaamispistettä ja yhteiskunta- ja työelämäosaamisen laajuus on vähintään 9 osaamispistettä. Lisäksi yhteisiin tutkinnon osiin tulee sisältyä valinnaisia osaamistavoitteita opiskelijan valitsemasta yhdestä tai useammasta yhteisestä tutkinnon osasta ja tutkinnon osan osa-alueelta tai osa-alueilta siten, että yhteisten tutkinnon osien 35 osaamispisteen laajuus täyttyy.

1.3 Arvioinnista ja arviointisuunnitelmasta tiedottaminen

Opiskelijalle tiedotetaan arvioinnista ja arviointisuunnitelmasta opintojen alusta niiden päättymiseen saakka. Opettajille, työelämäneustajille ja muille sidosryhmille osaamisen arvioinnista tiedotetaan vuosittain kokouksissa ja muissa tarpeellisissa tilanteissa. Arviointisuunnitelma on julkaisu oppilaitoksen verkkosivuilla.

Taulukko 1: Opiskelijan arvioinnista tiedottaminen

Tiedottamisen vaiheet ja sisällöt	Kohderyhmä	Materiaalit ja menetelmät	Vastuuhenkilö tai -taho
Opintojen alussa			
- arvioinnin merkitys ja tavoitteet; miksi arvioidaan - osaamisen ja valmiuksien arvioiminen - aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen - opintojen etenemisen edellyttämät opinnot - opiskelijan itsearvioinnin merkitys - palaute osaamisen kehittämisestä - ammatitaitovaatimukset, osaamistavoitteet, arvioinnin kohteet, arviointikriteerit ja arvosana-asteikko - arviointi mukautetuin ammatitaitovaatimuksin tai osaamistavoitein sekä mukauttamisen vaikutus jatko-opintoihin pääsyyn ja niissä menestymiseen - arvosanan muodostuminen ammatillisessa perustutkinnossa - osaamisen arvioinnin pohjalta	Opiskelijat Huoltajat Opettajat	Henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS) Opiskelijan opas Orientaatioviikko Muusikon työelämätaidot – opintojakso Henkilökohtaiset ohjauskeskustelut Konservatorio.fi Wilma Opettajien kokoukset	Apulaisrehtori Opettajat Toimisto

- arvosanasta päättäminen - arvosanan uusiminen ja korottaminen - arvioinnin oikaiseminen - arvosanojen dokumentointi ja tarkistaminen - opintorekisterin (Wilma) ja todistusten sisältö Opintojen aikana edellisten lisäksi - tutkinnon osan tavoitteet, ammattitaitovaatimukset, osaamistavoitteet, arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit - arviointimenetelmät - ammattiosaamisen näyttöjen arvosanan antaminen - opintojen etenemisen edellyttämät opinnot - arvioinnin uusiminen ja korottamisen mahdollisuudet - arvioinnin oikaiseminen ja tarkastaminen		Näyttöjen arviointiin perehdytettäessä	
	Opiskelijat	HOKS	Apulaisrehtori
	Opettajat	Opiskelijan opas	Opettajat
	Työelämäneudustajat	Ohjauskeskustelut	Toimisto
	Sidosryhmät	Kolmikantatapaamiset	Rehtori
		Konservatorio.fi	
		Wilma	

2. Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Apulaisrehtori (pianonvirytyksen osaamisalalla vastuuopettaja) ja opiskelija laativat yhdessä henkilökohtaisen osaamisen kehittämisen suunnitelman (HOKS) opintojen alkaessa. HOKSin laatimisen yhteydessä apulaisrehtori tunnistaa ja tunnustaa opiskelijan aiemmin hankkiman ammatillisen osaamisen sekä yhteisten tutkinnon osa-alueiden suoritukset alla olevien periaatteiden mukaan. Kirjallisten dokumenttien lisäksi aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisessa voidaan konsultoida konservatorion opettajaa tai järjestää esimerkiksi tasokoe. Apulaisrehtori kirjaa tiedot oppilasrekisteriin.

Opiskelijan toimittamia asiakirjoja ovat

- todistukset aiemmista lukio- tai ammatillisista / korkeakouluopinnoista
- todistukset aiemmista musiikkiopinnoista
- todistus puolustusvoimien varusmiehsoittokunnasta
- työtodistus ammattiorkesterista

Myös todistukset alaan liittyvästä harrastustoiminnasta tai kertyneestä työkokemuksesta voidaan huomioida.

2.1. Kokonaiset ammatilliset tutkinnon osat

Jos opiskelija on suorittanut voimassa olevien tutkinnon perusteiden mukaisen musiikkialan ammatillisen perustutkinnon tai sen osia, tekee apulaisrehtori tunnustamispäätöksen pakollisten tutkinnon osien osalta opiskelijan esittämien todistusten perusteella.

Valinnaisten tutkinnon osien osalta tunnustamisesta sovitaan opiskelijan kanssa. Apulaisrehtori kirjaa osaamisen tunnistamiset oppilasrekisteriin.

2.2 Ammatillisten opintojen tutkinnon osaa pienemmät kokonaisuudet

Säveltapailun, musiikinteorian ja äänenkuljetuksen osaaminen osoitetaan opintojen alkaessa ko. oppiaineen opettajalle (musiikkiohjelmiston valmistaminen -tutkinnon osa). Opettaja arvioi suorituksen ja apulaisrehtori kirjaa opintojaksosuorituksen arvosanoineen oppilashallintojärjestelmään.

Taulukko 3: Ammatillisten opintojen tutkinnon osaa pienemmät kokonaisuudet ja osaamisen tunnustaminen

Osaamisen hankkimisen tarjonta / Opintojakso	Korvaavuus
Muusikon työelämätaidot	Ammattikorkeakoulun tai yliopiston vastaava opintojakso
Musiikin tyylien tuntemus	Musiikin erityistehtävän saanut lukio (tai vastaava) Muku-kurssit 2–4
Säveltäpailu 1. tai 2. vuosi	Ammattikorkeakoulun tai yliopiston vastaava opintojakso
Musiikinteoria ja äänenkuljetus	Ammattikorkeakoulun tai yliopiston vastaava opintojakso
Soitintuntemus	Ammattikorkeakoulun tai yliopiston vastaava opintojakso

2.3 Ammatillisiin tutkinnon osiin sisällytettävät valinnaiset lukio-opinnot tai muut jatko-opintovalmiuksia tukevat opinnot

Opiskelija hakee HOKS-keskustelussa osaamisensa tunnistamista ja apulaisrehtori tekee osaamisen tunnustamisen asiakirjojen perusteella. Apulaisrehtori kirjaa osaamisen tunnustamisen oppilasrekisteriin.

2.4 Yhteisten tutkinnon osien osa-alueet

Yhteisten tutkinnon osien osa-alueet tunnistetaan ja tunnustetaan seuraavan periaatteen pohjalta opiskelijan lukion päättötodistuksesta. Apulaisrehtori tekee osaamisen tunnustamispäätökset ja kirjaa sen oppilashallintojärjestelmään.

Taulukko 4: Lukiokurssien tunnustaminen ammatillisen perustutkinnon yhteisiin tutkinnon osiin (LOPS2019)

	lukion oppiaine	lukiokurssit	ops-kertymä	huom.
Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen 11 osp (+3 osp valinnaisiin)				
Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen äidinkielellä	äidinkieli	8 op: ÄI01, ÄI02+ÄI03, ÄI04, tai S201, S202+S203, S204, S205	4 + 2 valinnaisiin	
Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä	ruotsi	2 op: RUB11+RUB12	1 + 0,5 valinnaisiin	
Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä	englanti	6 op: ENA01+ENA02, ENA03	3 + 1,5 valinnaisiin	
Toiminta digitaalisessa ympäristössä		-	2	Muusikon työelämätaidot/ Pianonviritäjän yritystoiminta ja markkinointi
Taide ja luova ilmaisu		-	1	Muusikon työelämätaidot/ Pianonviritäjän yritystoiminta ja markkinointi
Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen 6 osp (+3 osp valinnaisiin)				
Matematiikka ja matematiikan soveltaminen	matematiikka	MAY01, MAB6+MAB07 ja 4 op MAB02-05 tai MAY01 ja 4 opintojaksoa MAA02-10	4 + 2 valinnaisiin	
Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen	fysiikka kemia	FY01+FY02 KE01+KE02	1 + 0,5 valinnaisiin 1 + 0,5 valinnaisiin	
Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen, 9 osp (+3 osp valinnaisiin)				
Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen	yhteiskuntaoppi	YH01 ja YH02	2 + 1 valinnaisiin	
Työelämässä toimiminen		-	2	Muusikon työelämätaidot/ Pianonviritäjän yritystoiminta ja markkinointi
Opiskelu- ja urasuunnittelu	opinto-ohjaus	-	1	Muusikon/Pianonviritäjän opinto-ohjaus opintojen ajan
Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta	yhteiskuntaoppi	YH05	1 + 0,5 valinnaisiin	Muusikon työelämätaidot/ Pianonviritäjän yritystoiminta ja markkinointi sekä harjoitusyritys
Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen	terveystieto	TE01	2	
Kestävän kehityksen edistäminen	biologia	BI2	1 + 0,5 valinnaisiin	

Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen osa-alueeseen kuuluu liikunnan opintojakso, jonka peruskoulupohjaiset opiskelijat suorittavat konservatoriossa ensimmäisenä opiskeluvuotenaan. Opintojakson laajuus on 3 osp. Osaaminen tunnustetaan lukion liikunnan kurssista, jos se on tehty aikaisempien lukion opetussuunnitelmien mukaisesti.

Muusikon työelämätaidot -opintojakson suoritettuaan opiskelija saa suoritusmerkinnän yhteisten tutkinnon osien osa-alueista:

- Toiminta digitaalisessa ympäristössä
- Taide ja luova ilmaisu
- Työelämässä toimiminen
- Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta

Pianonvirittäjän yritystoiminta ja markkinointi sekä harjoitusyritys -opintojaksojen suoritettuaan opiskelija saa suoritusmerkinnän yhteisten tutkinnon osien osa-alueista:

- Toiminta digitaalisessa ympäristössä
- Taide ja luova ilmaisu
- Työelämässä toimiminen
- Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta

Opiskelu- ja urasuunnittelu -opintojakson arvioi apulaisrehtori (muusikko-opiskelijat) ja pianonvirityksen osaamisalan vastuunopettaja (pianonvirityksen opiskelijat) opintojen päättövaiheessa HOKS-keskustelujen ja muiden ohjaustapaamisten perusteella.

3.Osaamisen osoittamisen suunnittelu

Ammattitaidon tai osaamisen osoittaminen suunnitellaan opiskelijakohtaisesti tutkinnon osittain.

3.1 Näyttöympäristöjen valinta

Opiskelija ja näytöstä vastaava opettaja sopivat näyttöpaikan ja näytön ajankohdan näyttöä suunniteltaessa. Näyttöympäristön valintaan vaikuttaa näytön sisältö ja esiintyjien kokoonpano.

Ammattiosaamisen näyttö voidaan toteuttaa myös niin, että samassa näytössä osoitetaan ja arvioidaan useampi tutkinnon osa. Jos samassa ammattiosaamisen näytössä arvioidaan useampaa tutkinnon osaan sisältyvää osaamista, tulee kaikista tutkinnon osista antaa erillinen arvosana arvioinnin kohteittain.

3.2 Näytön sisällön suunnittelu

Opiskelija suunnittelee yhdessä opettajansa kanssa näytön sisällön. Konservatorion asiakirjat Musiikin ja pianonvirityksen osaamisalojen opetuksen toteutussuunnitelmat opintojaksokuvauksineen antavat ohjeet näytön sisällön suunnittelulle.

3.3 Muu osaamisen osoittaminen

Yhteisissä tutkinnon osissa ei käytetä muuta osaamisen osoittamista, ts. niitä ei osoiteta näytöissä, vaan ne suoritetaan ja arvioidaan opintojaksoina Eiran aikuislukiossa.

3.4 Osaamisen arvioijien valinta ja nimeäminen

Osaamisen näytössä arvioi kaksi oppilaitoksen nimeämää arvioijaa, yleensä opettaja ja työelämän edustaja. *Instrumenttitaitojen kehittäminen ja musiikin esittäminen ja Solistina toimiminen* näyttöjen

arviointiin kutsutaan opettajien edustajana muu kuin opiskelijan oma opettaja. Opettaja-arvioijan ei tarvitse olla saman instrumentin opettaja kuin opiskelijan instrumentti on. Opiskelijan oma opettaja osallistuu arviointikeskusteluun, muttei anna arvosanaa.

Ammattiosaamisen näyttöjen arvioijat ovat tutkinnon osittain:

Musiikkialan toimintaympäristössä toimiminen	Muusikon työelämätaidot -opettaja ja työelämän edustaja
Musiikin hahmottaminen ja musiikkiohjelmiston valmistaminen	Musiikin kirjoittamisen ja sovittamisen perusteet -opintojakson opettaja sekä työelämän edustaja
Instrumenttitaitojen kehittäminen ja musiikin esittäminen Solistina toimiminen	Konservatorion opettaja, mutta ei opiskelijan pääinstrumentin oma opettaja ja työelämän edustaja
Musiikin esityskokoonpanossa toimiminen Yhtyeen, kuoron tai orkesterin jäsenenä toimiminen	Orkesterin/lieidin/kamarimusiikkiryhtyeen opettaja ja työelämän edustaja
Sovittaminen ja soitintaminen Säveltäminen	Opintojakson opettaja ja työelämän edustaja tai toinen opettaja
Musiikin esityskokoonpanon johtaminen Musiikkialan esityksen tai tapahtuman toteuttaminen Liedpianismi	Opintojakson opettaja ja työelämän edustaja
Sivuinstrumentti Balettipianismi	Opintojakson opettaja ja työelämän edustaja
Muusikkona työskenteleminen kansainvälisessä työympäristössä	Yhteistyöoppilaitoksen opettaja ja työelämän edustaja tai lähettävän tai vastaanottavan oppilaitoksen opettaja

Musiikkialan toimintaympäristössä toimiminen	Pianonvirityksen opettaja ja työelämän edustaja
Pianon virittäminen	Pianonvirityksen opettaja ja työelämän edustaja
Pianonviritystehtävissä toimiminen	Pianonvirityksen opettaja ja työelämän edustaja
Pianon huoltaminen	Pianonvirityksen opettaja ja työelämän edustaja
Pianon peruskorjaaminen	Pianonvirityksen opettaja ja työelämän edustaja
Flyygelin huoltaminen	Pianonvirityksen opettaja ja työelämän edustaja
Flyygelin peruskorjaaminen	Pianonvirityksen opettaja ja työelämän edustaja
Pianonvirittäjänä musiikkioppilaitosympäristössä toimiminen	Pianonvirityksen opettaja ja työelämän edustaja
Pianonvirittäjänä musiikkiliikerympäristössä toimiminen	Pianonvirityksen opettaja ja työelämän edustaja
Pianon koneiston rakentaminen	Pianonvirityksen opettaja ja työelämän edustaja
Cembalon huoltaminen ja virittäminen	Cembalonsoiton opettaja ja työelämän edustaja

Määrittelyt käsitteelle opettaja ja työelämän edustaja

Opettaja	Voi olla ns. oma opettaja kaikissa muissa tutkinnon osissa, paitsi tutkinnon osissa Instrumenttitaitojen kehittäminen ja musiikin esittäminen sekä Solistina toimiminen. Näissä tutkinnon osissa opettaja-arvioija voi olla toisesta instrumentista kuin näytön antava opiskelija. Pianonvirityksen osaamisalalla aina oma opettaja.
Työelämän edustaja	Oppilaitoksen määrittelemä työelämäedustaja.

Tutkinnon osia pienempien kokonaisuuksien, opintojaksojen, arvioinnin tekee aina kyseisen jakson opettaja. Peruskoulupohjaisten opiskelijoiden ensimmäisen vuoden pääinstrumentin Ohjelmistokonsertin arvioi opiskelijan pääinstrumentin opettaja yhdessä toisen opettajan kanssa.

3.5 Osaamisen osoittamisen henkilökohtaistaminen (HOKS)

Henkilökohtaistamisen vastuuhenkilönä toimii apulaisrehtori. Pianonvirityksen osaamisalalla henkilökohtaistamisen vastuuhenkilönä toimii vastuuopettaja.

Opiskelija ja apulaisrehtori sekä pianonvirityksen vastuuopettaja laativat mahdollisimman pian opintojen alkaessa opiskelijan HOKSin, johon kirjataan kaikki sen tietosisällön vaatimat tiedot, joista mainittakoon mm.:

- Osaamisen tunnustaminen
- Ammattitaidon hankkiminen
- Ohjauksen ja tuen suunnitelma
- Erityisen tuen suunnitelma
- Näyttöjen ajankohdat ja sisällöt
- Opiskelijan urasuunnitelma

HOKSia päivitetään tarvittaessa ja viimeistään seuraavan lukukauden alussa.

Pianonvirittäjä-opiskelijoiden osalta vastaavat HOKS-keskustelut ja kirjaukset tekee pianonvirityksen vastuuopettaja.

HOKSin laatimisesta tiedotetaan opiskelijoille opintojen alkaessa orientaatioviikolla. Jokainen uusi opiskelija tapaa apulaisrehtori henkilökohtaisesti, ja yhdessä he laativat HOKSin ensimmäisten opiskeluvuikkojen aikana.

3.5.1 Ohjaus, tuki ja erityinen tuki

Ammattitaidon hankkimisen mukauttamista tai erityisen ohjauksen ja tuen tarvetta koskeva selvitys tehdään ensisijaisesti opiskelijan, huoltajan tai opettajan aloitteen perusteella.

Erityisen tuen antamisen tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa tutkinnon perusteiden mukaisen ammattitaidon ja osaamisen. Erityisen tuen antamisesta laaditaan suunnitelma yhdessä opiskelijan ja apulaisrehtorin kanssa. Alaikäisen opiskelijan huoltajat voivat halutessaan osallistua opiskelijan HOKSin tekoon.

Apulaisrehtori koordinoi erityisen ohjauksen järjestämiseen liittyvät toimet. Erityisen tuen järjestelyiden osalta konsultoidaan tarvittaessa opiskelijaterveydenhuoltoa, hoitavaa lääkäriä tai muuta opiskelijan terveydenhoidossa mukana olevaa asiantuntijaa.

Käytännössä tuki voi tarkoittaa mm. tukiopetusta hahmotusaineissa, mikäli isossa ryhmässä oppiminen on vaikeaa. Näissä tilanteissa opiskelija ja opettaja ottavat yhteyttä apulaisrehtoriin, jonka kanssa sovitaan mahdollisesta tukiopetuksesta.

3.6 Yhteistyö opiskelijan, työelämän ja muiden tahojen kanssa

Helsingin Konservatorion ja opiskelijoiden kotien välinen yhteistyö ja vuorovaikutus rakentuvat joustavalle tiedonkululle. Apulaisrehtori on tarvittaessa yhteydessä alaikäisten opiskelijoiden huoltajiin. Täysi-ikäisiltä opiskelijoilta kysytään lähiomaisen yhteystiedot ja samalla pyydetään lupa ottaa tarvittaessa yhteyttä opiskelijan lähiomaiseen.

Työssäoppiminen ja siihen liittyvät järjestelyt toteutetaan yhteistyössä työssäoppimispaikan, ohjaavan opettajan, työpaikkaohjaajan ja opiskelijan kesken. Opiskelijan ja työnantajan välille laaditaan koulutus sopimus, jossa määritellään mm. opiskelijan työpaikkaohjaaja ja muut yhteyshenkilöt sekä näytön suorittamiseen liittyvät yksityiskohdat ja järjestelyt. Muusikko-opiskelijoiden koulutus sopimuksen tekemisestä vastaa apulaisrehtori ja pianonvirityksen opiskelijoiden sopimuksen tekemisestä pianonvirityksen vastuuopettaja.

3.7 Palaute osaamisen kehittymisestä opintojen aikana

Palautteen tarkoituksena on ohjata ja kannustaa opiskelijaa HOKSin mukaisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä kehittää edellytyksiä itsearviointiin.

Palautteen antajana voi toimia ohjaava opettaja (ts. pääinstrumentin opettaja), työpaikkaohjaaja tai aineen opettaja. Opiskelija saa jatkuvaa palautetta osaamisensa kehittymisestä opintojensa aikana ohjaavalta opettajaltaan. Myös työssäoppimisjakson aikana opiskelija saa osaamisensa kehittymisestä palautetta työpaikkaohjaaltaan.

3.7.1 Opiskelijan valmiuksien (valmius näyttöön) varmistaminen ennen näyttöä

Ohjaava opettaja ja työpaikkaohjaaja varmistavat opetus- ja koulutussopimusjaksojen aikana, että opiskelija on saavuttanut tutkinnon osan edellyttämän ammattitaidon ennen näytön antamista. Opiskelija valmistautuu näyttötehtäviin ja valmistaa näytössä esittämänsä musiikkiohjelman saamansa opetuksen ja ohjauksen aikana sekä itsenäisesti työskennellen. Tämän jälkeen opiskelija ilmoittautuu näyttöön konservatorion ohjeistuksen mukaisesti.

Pianonvirityksen osaamisalalla opiskelijat suorittavat opintojaksoillaan erilaisia näyttöön valmistavia harjoitustöitä. Ohjaavat opettajat antavat harjoitustöistä palautetta opiskelijoille.

3.7.2 Palautteen antaminen näytön jälkeen

Opiskelija saa palautetta näyttönsä arvioijilta arviointikeskustelussa. Palaute perustuu tutkinnon perusteissa annettuihin arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin. Palautteessa tuodaan esille rakentavasti opiskelijan vahvuudet ja kehittämisen kohteet. Opiskelijalla on mahdollisuus osallistua arviointikeskusteluun ja esittää kysymyksiä sekä perusteluja suoriutumisensa liittyen.

4.Osaamisen arvioinnin toteutus ja arvioinnista päättäminen

4.1 Osaamisen arvioijien perehdyttäminen

Apulaisrehtori tai toimistos sihteeri kutsuu arvioijat näyttötilaisuuteen ja lähettää heille aikataulun lisäksi arviointiin ja arviointikriteereihin liittyvän perehdytysmateriaalin. Pianonvirityksen osaamisalalla tämän hoitaa vastuuopettaja. Ohjaava opettaja, aineryhmävastaava opettaja tai apulaisrehtori perehdyttää tarvittaessa tarkemmin osaamisen arvioijan. Perehdytyksessä käydään läpi arvioinnin kriteerit ja arviointikohteet painotuksineen, näytön arviointitilaisuus sekä arvioinnin dokumentointi.

Instrumenttitaitojen kehittäminen ja musiikin esittäminen ja Solistina toimiminen -näytöissä aineryhmävastaava tai opettaja perehdyttää arvioitsijat vaaditusta osaamisesta ja sen tasosta.

4.2 Osaamisen arviointi näytössä

Opiskelijan saavuttama keskeinen osaaminen arvioidaan näytöissä.

Tutkinnonosien näyttöjen arviointi tehdään välittömästi näytön jälkeen tutkinnon perusteissa esitettyjen, ammattitaitovaatimuksiin perustuvien arvioinnin kohteiden ja kriteereiden mukaisesti.

Opiskelija laatii näyttötilaisuuteen kirjallisen itsearvioinnin saamiensa ohjeiden mukaisesti. Ammattiosaamisen näyttöjen itsearvioinnin teko-ohje löytyy Wilmasta pysyvistä tiedotteista. Opiskelija käy arviointikeskustelun näytön arvioijien kanssa. Opiskelijan itsearviointi voi vaikuttaa korottavasti näytöstä annettavaan arvosanaan.

Näytöistä annetaan arvosana arviointiasteikolla 1–5 opiskelijan osoittaman osaamisen perusteella. Arvioijat kirjaavat näytön arvioinnin keskeisine perusteluineen opiskelijan tietoihin Wilmaan, jolloin myös opiskelija näkee Wilmasta arviointinsa.

Ammattiosaamisen näyttöjen ja yhteisten tutkinnon osa-alueiden arvioinnissa käytetään asteikkoa 1–5:
tydyttävä 1–2,
hyvä 3–4 ja
kiitettävä 5.

Ammatillisissa opintojaksoissa käytetään asteikkoa hyväksytty/hylätty.

Mikäli opiskelijan osaamisen ylittää selkeästi 1:n kriteerit, mutta ei kuitenkaan yllä 3:n tasolle, niin arvosanaksi annetaan 2. Vastaavanlaisesti jos opiskelijan osaaminen ylittää selkeästi 3:n kriteerit, mutta ei ole kuitenkaan 5:n kriteerien mukaista, hänelle annetaan arvosanaksi 4.

Ammatillisen koulutuksen opettajien kanssa palautteen antamista sekä ja arvioinnin kohteita ja kriteereitä käsitellään lukuvuoden aikana mm. aineryhmien kokouksissa.

Konservatorion verkkosivuilta löytyy linkki musiikkialan perustutkinnon tutkinnon perusteisiin sekä [musiikin osaamisalan opetuksen toteutussuunnitelmaan](#) että [pianovirityksen osaamisalan opetuksen toteutussuunnitelmaan](#)

4.3 Osaamisen arviointi muussa osaamisen osoittamisessa

Opiskelija saa palautetta kehittymisensä tueksi monipuolisesti koko opintojen ajan.

Musiikkialan perustutkinnon ammatillisten tutkinnon osien ja yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden hyväksytty osaaminen arvioidaan asteikolla 1–5. Yhteiset tutkinnon osat arvioidaan asteikolla hyväksytty / hylätty. Ammatillisten tutkinnon osien muu kuin näytöissä osoitettava osaaminen arvioidaan opintojaksokohtaisten määrittelyjen mukaan asteikolla hyväksytty / hylätty.

Musiikkialan perustutkinnon valinnaisiin ammatillisiin tutkinnon osiin sisältyvä ammatti- tai erikoisammattitutkinnon osa arvioidaan asteikolla hyväksytty / hylätty.

Jos opiskelijan osaamisen arviointia on mukautettu, opiskelijan osaaminen arvioidaan mukautetun arviointiasteikon lisäksi myös sanallisesti.

Opiskelijan muun kuin näytöissä osoitettavan osaamisen arvioinnista vastaa joko

- 1 opintojakson opettaja,
- 2 aineryhmävastaava opettaja,
- 3 aineen opettajat tai
- 4 apulaisrehtori.

Arvioitu osaaminen kirjataan oppilasrekisteriin.

4.4 Opiskelijan itsearviointi

Opiskelijan itsearviointi ohjaa, motivoi ja kannustaa häntä ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamiseen. Työssäoppimisen ohjaajat ja opettajat ohjaavat opiskelijaa tiedostamaan vahvuutensa sekä kehittämistä vaativat osaamisen alueet. Opettajat ohjaavat palautteellaan opiskelijaa kehittämään taitojaan ja arvioimaan osaamistaan.

Itsearviointia tehdään paitsi ammattiosaamisen näyttöön liittyen, myös jatkuvana oman oppimisen ja osaamisen arviointina.

Opiskelijan osaamisen itsearviointia tuetaan ohjaamalla häntä pohtimaan seuraavanlaisia asioita:

- Missä asioissa onnistuin hyvin?
- Mitkä ovat vahvuuteni?
- Millaiset asiat olivat haastavia ja miten voisin kehittää toimintaani?
- Mitä opin?

- Miten hyödynsin saamaani palautetta?
- Miten olen soveltanut oppimaani uusiin tilanteisiin?
- Miten arvioin toimintaani/työskentelyäni/kehittymistäni kokonaisuutena?

4.5 Arvioinnista päättäminen

Ammatillisten tutkinnon osien näyttöjen arvioijat antavat arviointikeskustelun jälkeen yksimielisen arvosanansa.

Yhteisten tutkinnon osien ja niiden osa-alueiden osaamisen arvioinnista päättää opettaja tai muu koulutuksen järjestäjän edustaja.

4.6 Osaamisen arvioinnin ja arviointipäätöksen dokumentointi

Osaamisen arvioinnin ja arviointipäätösten dokumentointi tapahtuu koulutuksen järjestäjän ohjeistuksen mukaisesti. Dokumentointi tehdään opiskelijahallintojärjestelmässä Wilmaan, käyttäen dokumentointiin tarkoitettuja lomakkeita, tulosteita ja Wilma-ohjeita.

Ammattiosaamisen näytön arvioijat antavat arviointipäätöksen opiskelijalle näytön jälkeisessä arviointikeskustelussa. Opettajajäsen kirjaa arviointipäätöksen ilman viivytystä Wilmaan.

4.6.1 Arviointiaineiston säilyttäminen

Arviointiaineisto säilytetään kuusi (6) kuukautta oikaisuajan umpeutumisen jälkeen joko opettajan tai apulaisrehtorin arkistossa. Arviointiaineistoja voivat olla esim. arvioijan havainnointilomakkeet tai tutkinnon perusteissa vaaditut osaamisen osoittamisessa edellytettävät asiakirjat tai erilaiset suunnitelmat.

Arviointiin liittyvät dokumentit säilytetään koulutuksen järjestäjän arkistossa arkistonmuodostussuunnitelman mukaisesti. Suunnitelma sisältää dokumenttien käsittelyyn, säilytysaikoihin, tallennusmuotoihin ja vastuuhenkilöihin sekä arkistojen sijaintiin liittyvät tiedot.

4.7 Tietojen siirto kansalliseen opintosuoritus- ja tutkintotietorekisteriin (KOSKI)

Osaamisen arviointitiedot siirretään automaattisena tiedonsiirtona kerran vuorokaudessa opiskelijahallintojärjestelmästä (Primus) keskitetysti kansalliseen opintosuoritus- ja tutkintorekisteriin. Siirrettäviä osaamisen arviointitietoja ovat arvosana, päivämäärä, näyttöympäristö ja arvioijat. Tietojen siirron sisältöä varmistavat opiskelijahallintojärjestelmän (Wilma) HOKS-lomakkeiden infotekstien kuvaukset ja HOKSin hyväksymistä koskevat toimintaohjeet.

5. Arvioinnin uusiminen (ts. näytön uusiminen)

Opiskelijalla on oikeus uusida näyttö, jos hänen näyttönsä arvosana on hylätty. Uusimisen järjestämisestä vastaa apulaisrehtori tai näytöstä vastaava opettaja.

6. Arvosanan korottaminen

Opiskelijalla on oikeus korottaa näyttö- tai muu arviointi maksutta ollessaan kirjoilla opiskelijana. Rehtori myöntää luvan näytön uusimiseen hakemuksen perusteella. Valmistuttuaan tai erottuaan oppilaitoksesta opiskelijalla on oikeus korottaa arvosanaa, mutta häneltä voidaan periä maksimissaan 150 €:n kulukorvaus.

7. Arvioinnin tarkistaminen

Opiskelijalla on oikeus saada tieto arviointiperusteiden soveltamisesta osaamisensa arviointiin. Opiskelija voi pyytää rehtorilta kirjallisesti arvioinnin tarkistamista 14 päivän kuluessa siitä, kun hänellä on ollut tilaisuus saada tietoonsa arvioinnin tulokset.

8. Arvioinnin oikaisu

Opiskelija voi pyytää Opetushallituksen esittävien alojen työelämätoimikunnalta kirjallisesti oikaisua arvioinnin tarkistamista koskevaan päätökseen. Oikaisua on pyydettävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Jos arviointi on ilmeisesti virheellinen, työelämätoimikunta voi määrätä uuden arvioinnin sekä perustellusta syystä edellyttää koulutuksen järjestäjää asettamaan uudet arvioijat.

9. Todistus tutkinnon suorittamisesta, tutkinnon osan suorittamisesta tai todistus opiskelijan osaamisesta

Kun opiskelija on suorittanut hyväksytysti tutkintoon kuuluvat opinnot ja ammattiosaamisen näytöt, hänelle annetaan tutkintotodistus, jonka liitteenä on opintorekisteriote sekä mahdollinen Europassi-liikkuvuustodistus. Opiskelijalle annetaan todistus suoritetuista tutkinnon osista, jos hän suorittaa vain tutkinnon osaa tai osia ja henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa tavoitteeksi asetettu osaaminen on saavutettu.

Todistusten laatimisesta vastaa apulaisrehtori. Todistukset tallennetaan oppilasrekisterin tulostarkistoon ja todistuksesta arkistoidaan yksi paperinen versio.

Todistus annetaan vasta yli 14:n vuorokauden kuluttua viimeisestä arvioinnista, jotta opiskelijalla on ollut aikaa tehdä mahdollinen arvioinnin tarkistus- tai oikaisupyyntö.

10. Salassapito ja tietosuoja

Opiskelijan tietojen salassapidon ja tietosuojan osalta sovelletaan lain mukaisia periaatteita:

- Opiskelijan terveydentilaa koskevia tietoja saavat käsitellä vain ne, jotka valmistelevat tai tekevät päätöksen opiskeluoikeuden peruuttamisesta, keskeyttämisestä tai palauttamisesta tai antavat lausuntoja mainituista asioista.
- Opiskelijan terveydentilaa ja toimintakykyä koskevia sekä tehtävien hoidon kannalta välttämättömiä tietoja saa salassapitosäännösten estämättä antaa
 - o oppilaitoksen rehtorille tai oppilaitoksen turvallisuudesta vastaavalla muulle henkilölle opiskelun turvallisuuden varmistamiseksi,
 - o opinto-ohjauksesta vastaaville henkilöille muihin opintoihin ja tukipalveluihin ohjaamista varten,
 - o opiskeluterveydenhuollosta vastaaville henkilöille opiskelijan terveyden ja turvallisuuden varmistamiseksi ja tarvittiin tukitoimiin ohjaamista varten,
 - o poliisille tai koulutuksen järjestäjän edustajalle, joka on ensisijaisessa vastuussa mahdollisen turvallisuusuhan selvittämisestä, välittömän turvallisuusuhan arvioimiseksi tai jos opiskelijan todetaan terveydentilan arvioinnissa olevan vaaraksi muiden turvallisuudelle.

Opiskelijan terveydentilaan liittyvät sekä mahdolliset muut salassa pidettävät tiedot säilytetään erillään muista henkilötiedoista. Nämä tiedot poistetaan rekisteristä välittömästi, kun niiden säilyttämiselle ei ole enää lakisääteisten tehtävien edellyttämää perustetta, kuitenkin viimeistään neljän vuoden kuluttua tietojen merkitsemisestä rekisteriin.

Opiskelijan opintoihin tai hänen tarvitsemiinsa tukitoimiin liittyvien rekisterien pitäjät sekä mahdollisten salassa pidettävien asiakirjojen erikseen sovittavat haltija (yleensä rehtori, apulaisrehtori, opiskeluhoollon työntekijät) vastaavat rekisteritietojen ja asiakirjojen asianmukaisesta säilyttämisestä ja hävittämisestä.

11. Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelman seuranta, arviointi ja parantaminen

Rehtori, apulaisrehtori ja laaturyhmän jäsenet vastaavat oppilaitoksen laatutyöstä ja arvioinnin toteuttamissuunnitelman seuranta- ja kehitystyöstä. Suunnitelman ajantasaisuus ja muutostarpeet käsitellään lukuvuosittain. Opiskelijoilta kerätään opintojen aikana ja loppuvaiheessa palautetta myös arvioinnin toimivuudesta mm. opinto-ohjauksen yhteydessä.

Konservatorion aineryhmävastaavien työryhmä apulaisrehtorin johdolla päivittää vuosittain arviointisuunnitelman ja sen hyväksyy konservatorion johtokunta.

12. Asiakirjan laatimisessa käytetyt ohjeet

Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017

Asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017

Opetushallitus: Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelman tietosisältö, päivitetty ohje 9.12.2019

Opetushallitus: Näytöt ja osaamisen arviointi 26.3.2018